Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescu în Viena: Rudolfu Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henri Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daubi; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulu inserțiuniloru: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta“ ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulu pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 183. Brașovu, Mercuri 15 (27) Augustu 1890.

Din causa sf. sărbători de mâne, diarulu nu va apăré până Joi séra.

„Császári osztrák pátens.“

II.

Pre când a vědutu lumina dilei „*császári osztrák patens*“, cu care debutéză adi procurorii guvernului „constituționalu“ ungurescu în potriva diariștiloru români din Ardélu, țerile, cari forméză astădi statulu ungaru, se aflau încă sub legile marțiale întroduse după sugrumarea revoluțiunei dela 1848/9 de cătră guvernulu împěrătescu absolutisticu din Viena.

Prin aceea că patenta împěrătéscă, dela 27 Maiu 1852, care stabilise unu regulamentu de pressă s'a întrodusu dela 1 Septemvre 1852 și în Transilvania și Țéra ungurescă, pressa a fostu eliberată de sub supraveghiarea tribunaleloru militare austriace și a fostu pusă sub controlulu judecătoriiloru ordinare.

Acesta era unu pasu spre o stare mai normală pe timpulu de atuncĭ, dér era lucru firescu, că regulamentulu acela de pressă nu putea sě sară în estremu dela tribunalele militare la libertatea pressei, ci era acomodatu împrejurăriloru de atuncĭ, ce se potriveau cu guvernulu absolutisticu împěrătescu, și de aceea prevědu în paragrafii sěi cele mai rigoróse disposițiunĭ pentru a ținé pressa încătușată, întroducêndu *censura* și luându precauțiunĭ pentru ca diariștii, carĭ voru călca acea patentă sě pótă fi urmărițĭ până într'a șeptea spiță.

Era lucru firescu acesta, după ce în dilele lunei lui Augustu 1852, carĭ au premersu publicărei acelei: „*császári orsztrák patens*“ sentințele esînditóre ale tribunaleloru ostășescĭ din Ungaria a supra celor amestecațĭ în revoluțiunea dela 1848/9 se continuau, numai cu acea deosebire, că aceste sentințe, carĭ parte mare osîndeau la spêndurătóre, erau schimbate în pedepse mai ușóre prin grația monarchului.

Așa cetimu în „Gazeta Transilvaniei“ dela 27 Augustu 1852 că în Presburg se osîndiră cu data de 5 Augustu 1852 la mórte prin ștréngu, unu amploiatu, unu fostu abate catolicu și unu popă luteranu, ér Imperatulu le dăruì viața și le scărì anii de robiă.... Tribunalulu militaru din Cașovia încă publică cu data de 12 Augustu 32 sentințe osînditóre, carĭ asemenea tóte se reformară prin grația monarchului. Raportulu „Gazetei“ din 27 Aug. 1852 se termină așa:

„Tribunalulu bellicu din Oradea încă mai osêndi pe 6 inșĭ... între carĭ patru advocațĭ fură judecațĭ la spêndurătóre, apoi iertațĭ pe câte doi anĭ robiă asemenea și unu boeru ungurescu Car. Bige, care fusese și asesoru în Clușiu la tribunalulu de sânge și osêndea pe Românĭ la mórte și votà în Martie 1849 pentru mórtea prin plumbu a bietului Alesandru Țicudi (june, fiu de popă românescu), fu osênditu la 4 anĭ și iertatu numai pe doi anĭ.“

In dilele când se aduceau aceste sentințe și se făceau aceste osêndirĭ s'a publicatu vestita patentă împěrătéscă austriacă, ce-o aplică adi cu atâta rigorositate procuratura regéscă din Têrgulu Mureșului în contra redactoriloru românĭ, și *numai în contra celoru românĭ.*

Menită de a fereca în primulu rêndu pressa maghiară și apoi pressa celorlalte naționalitățĭ și a sugruma orĭ-ce liberă manifestațiă a voinței poporului, adusă pe unu timpu, când era opritu de a se pronunța și cuvêntulu de „națiune“, acea *császári osztrák patens* — cum o numesce procuratura din Têrgulu Mureșului în actulu de acusațiune — este ținută în vigóre și aplicată cu atâta rigorositate în Ardealu încă și astădi după 22 de anĭ de „constituționalismu“ și „liberalismu“ ungurescu.

Cu ce intențiune și pentru care scopu?

Negreșitu, că numai pentru aceea, ca sě dovedéscă — cum afirmă „Nemzet“ — că „naționalitatea valahă din Ardélu *nu este asuprită* și că ea se bucură de-o libertate de pressă, de care cei dela Oradea-mare și Dobriținu nicĭ că viséză?!

Décă unu guvernu absolutisticu austriacu a pututu aduce acea *császári osztrák patens* de dragulu Maghiariloru la 1852; de ce sě nu o pótă susținé și sě nu-o pótă aplica guvernulu „constituționalu“ ungaru la 1890 de dragulu „Valahiloru“ din Ardealu?

Vocĭ asupra procesului „Gazetei.“

Sub titlulu „A kolozsvári sajtóper“ (Procesulu de pressă din Clușiu) „*Pesti Naplo*“ dela 15 Augustu n. publică următorulu articulu:

„După ce fóia opozițională spune, că deja în Ungaria a trecutu timpulu maniloru agitațiunĭ ale naționalitățiloru, continuă astfelu:

„In cerculu Sêrbiloru, Slovaciloru și Româniloru, acum icĭ, acum colo, s'au arătatu încercările, carĭ au datu nascere deducțiuniloru, că suntu încă anumite elemente, carĭ folosescu orĭ-ce ocasiune, pentru a ațîța la ură în contra ideii de statu maghiaru...

„Durere, că munca ascunsă a acestoru ómenĭ au ușurat'o în mare měsură acelea raporturĭ, carĭ dominéză într'o parte séu alta a țĕrei pe teritorulu multoru jurisdicțiunĭ.

Rĕua administrațiune, parțialitatea și arbitriulu în interesulu patriei au amăritu poporulu, care și-a perdutu tótă încrederea în aceia, carĭ domnescu asupra lui, și pentru ale căruia plângerĭ îndreptățite și vătĕmărĭ nu s'a aflatu medicină. La acésta a mai contribuitu acea politică nenorocită, care nu a pretinsu nimicu alta dela autoritățĭ, decâtu *promovarea intereseloru politice ale guvernului și ale scopuriloru* sale și *de aceea a desconsideratu, ba cu intențiune și sistematicu a acoperitu abusurile pe carĭ le comiteau funcționarii în multe părțĭ, chiar în acele ținuturĭ, unde locuescu cetățenĭ de limbă streină în maioritate și în massă.*

„E naturalu, că aceștia nu se prea gândiau, că aceeașĭ sórte o împărtășescu și cetățenii carĭ vorbescu limba maghiară. Loru li-a fost destul, că **au suferitu sub o guvernare și administrațiune rea**, ér nemulțămirea loru s'a îndreptatu în contra statului maghiaru, pe care s'au silitu a-lu persecuta totdéuna conducĕtorii loru, a căroru pâne era agitațiunea, provocându-se mereu la **argumente pipăite.**

„E caracteristicu, că atâtu dintre Sêrbĭ și Slovacĭ, câtu și dintre Românĭ, o parte a preoțimei este aceea, care-șĭ ține de o datoriă a lăți agitațiunea... Mai alesu la Românii ardelenĭ vedemu lucrarea periculósă a unei cete de popĭ sațiată de o ură turbată în contra constituțiunei, ba chiar a susținerei statului, care lucrare nu transpiră în publicitate decâtu une-orĭ.

„Și în procesulu de pressă ce s'a pertractatu adĭ în Clușiu înaintea curții cu jurațĭ, a ajunsu pe banca acusațiloru *unu popă* (?—Red. „Gaz.“), care nu representă decâtu tipulu în mijloculu colegiloru sěi, în cerculu cărora idea de statu maghiaru nu e numai străină, ci representă unu conceptu, ce deșteptă sentimente dușmane. Că ce învéță și ce vestescu aceștia între credincioșii loru de pe amvonu și acasă, despre acésta ni-se dă unu esemplu destulu de posomorîtu pentru care acestu popă a ajunsu dimpreună cu scriitorulu sĕu înaintea curții cu jurațĭ.

„Redactorulu „Gazetei Transilvaniei“ în care a apărutu notița încriminată, *e popă valahu,**) care se numesce Mureșianu; autorulu articuliloru încriminațĭ e unu tênĕru flăcău, învĕțăcelu credinciosu, séu o unéltă rea a măestrului, care stă în fruntea foii.“

„Pesti Naplo“ spune apoi în scurtu cuprinsulu articuliloru încriminațĭ dicênd, că prin aceștia „Gazeta Transilvaniei“ a provocatu pe Românĭ la luptă pe față în contra ideii de statu maghiaru și a constituțiunei. Apoi continuă astfelu:

„Era de lipsă ca în fine procuratura se *statueze unu esemplu***) și sĕ arate, că în țéra acésta, a agita în contra organismului de statu legalu, a deștepta ura de rassă și a agita pe unii cetățenĭ ai statului în contra altora, nu este iertatu. A fostu timpulu, ca acea putere, care stă în servițiulu dreptății, sĕ'șĭ bage mâna tare în cuibulu, din care până acuma au credutu, că voru puté vesti nepedepsițĭ cea mai sĕlbatică ură în contra a totu, ce în acéstă țéră formézá cele mai puternice garanții a liniștii, ordinei de dreptu și a baseloru constituțiunei.

„Sperămu, că din verdictulu juraților ultraiștii naționalĭ românĭ, carĭ din tóte părțile au năvălitu în sala procesului de pressă în Clușiu, voru înțelege, că în acéstă țéră, care lasă sĕ se desvólte în pace cultura naționalitățiloru, ba chiar o promovéză, nu este iertatu nimĕnui a se întinde cu mână sacrilegă la cele mai sfinte drepturĭ ale națiunei, ér celu ce o face, îșĭ va lua pedépsa pe care o merită.“

„*Erdélyi Hiradó*“ dela 16 Augustu scrie următorulu articulu asupra procesului nostru de pressă:

„Pe o căldură tropicală, dela 9 óre diminéța până la 9 óre séra s'a pertractatu alaltăerĭ procesulu „Gazetei“. Pertractarea n'a oferitu vr'unu interesu estraordinaru. Acusații nicĭ nu s'au pré apĕratu, ca și când într'adevĕru ar fi voitu sĕ fiă pedepsițĭ. Și'ntr'adevĕru, ei asta au și voit'o. Și ceea ce au disu ei spre apĕrarea loru, nu pré contribue a ridica farmeculu fóiei. „Gazeta“ n'are nicĭ o invențiune. Adevĕratu, că ea vorbesce despre apăsarea rassei valahe, despre tirănia Maghiarului cu glasu mare și cu frase și mai stereotipe. Fiă-care din frasele acestea s'au disu de celu puținu 77 de orĭ. Nimenĭ nu mai e curiosu de a-le audi, dér redactorulu responsabilu alu „Gazetei“ și prisonierii ad hoc, de ordinaru colaboratorĭ tinerĭ, cu tóte acestea buciumă cu mare consciință de sine acusările și amenințările loru în contra rassei maghiare, amenințărĭ, carĭ — durere — nu înspăimêntă pe nimenĭ.

„De altfelu d-lu Mureșianu e omu simpaticu, și are obiceiulu de a-șĭ preda cu óre-care eleganță păsurile sale devenite deja banale. De-ar avé invențiune, și décă n'ar fi așa de îndrăgitu în vechile sale isbucnirĭ, atuncĭ ca oratoru nu s'ar puté mândri numai cu unu succesu de rêndu. Mai că se miră omulu, cum de gustulu și inteligența lui nu dau la oparte acea muncă și trudă, ce-o sĕvîrșesce c'o abnegațiune fără de sémĕnu de mulțĭ anĭ încóce...

In apĕrarea sa d-lu Mureșianu a pusu întrebarea, că jurații din Clușiu, carĭ nu sciu limba valahă, puté-voru óre sĕ-lu pricépă și puté-voru óre aduce asupra lui judecată? Vedĭ, vedĭ, d-lu Mureșianu nicĭ nu e arogantu? Dér într'adevĕru, în alu cui interesu, décă nu într'alu d-lui Mureșianu este, sĕ fiă priceputu? Nenorocirea d-lui Mureșianu, e décă nu póte sĕ fiă priceputu și décă e judecatu nu pentru-că a pĕcătuitu, ci pentru-că nu e priceputu. D-lu Mureșianu scie unguresce, s'ar puté apĕra și în limba ungurescă, dér acésta, după elu, ar fi o trădare față cu rassa și limba sa, cu tóte că limba legislațiunei e cea maghiară, și încă pe basa legei. Dér d-lu Mureșianu nu folosesce acéstă limbă nicĭ chiar într'o causă, care privesce pielea sa. Jurații maghiarĭ sĕ învețe limba valahă, ca sĕ înțelégă pe d-lu Mureșianu, și sĕ-lu pótă judeca. Dér óre ce nu i-ar mai trebui d-lui Mureșianu? Acéstă mică pretensiune ne revócă în memoriă proverbulu, că Valahulu ardelénu, décă i-s'ar da chiar Europa întrégă, totu ar mai cere și Asia, ca sĕ facă din ea grădină pentru săditu vardă, și i-ar cădé fórte greu, décă cererea lui nu i-s'ar împlini. D-lu Mureșianu sĕ-șĭ ia séma, și sĕ se gândéscă, că echitabilu lucru e ceea ce pretinde, sĕ se gândéscă la aceea, că cuviinciosu e pentru elu, vecĭniculu candidatu de martiru, sĕ fiă așa de arogantu?

---

*) Îi facu numai onóre Redactorului „Gazetei“ cei dela „Pesti Naplo“ afirmându, că ar face parte dintre preoții credincioșĭ causei române. Este și d-lu Mureșianu preotu în feliulu sĕu. Dér tendențiositatea celoru dela „Pesti Naplo“, carĭ îlu cunoscu fórte bine pe d. Mureșianu, nu póte decâtu sĕ confirme parerea, ce ni-amu format'o deja despre dênșii, că suntu orbițĭ de patimă în așa mĕsură, încâtu îșĭ iau refugiulu chiar și la apucăturĭ nedemne, ca acésta. — Red.

**) Se statueze unu esemplu, pentru-că „Gazeta“ a combătutu „guvernarea și administrațiunea rea“, sub care însușĭ „P. Naplo“ recunósce, că suferimu?? — Red.

DIN AFARĂ.

Impěratulŭ germanŭ în Rusia.

O telegramă din Petersburg anunţă, că familia împěrătéscă şi óspeţii au sosită la 23 Augustŭ n. în Peterhof. De aicĭ se telegrafiază, că împěratulŭ germanŭ a luatŭ parte la manevre în fruntea regimentului pedestraşŭ de Wyborg. După sfîrşitulŭ manevrei împěratulŭ a fostŭ invitatŭ la unŭ dejunŭ, la care Ţarulŭ Alexandru a beutŭ în sănětatea împěratului germanŭ, căruia i-a dăruitŭ o troică (căruţă) cu trei cai minunaţĭ. Ţarulŭ apoi a primitŭ într'o audienţă de o oră pe cancelarulŭ Caprivi, care a făcutŭ o visită mai târdiu corpului diplomaticŭ şi a conferitŭ şi cu Giers. Pe la burse se vorbesce cu multă siguritate, că familia Ţarului va merge pe la mijloculŭ lui Octomvre la Berlinŭ. Se dice, că Ţarulŭ a promisŭ visita împěratului Wilhelm.

Pe când scriemŭ rêndurile acestea, împěratulŭ Wilhelm va fi pe drumŭ către Berlinŭ. „Kreuz-Zeitung" dice, că tóte scirile privitóre la ideia unui congresŭ europeanŭ, pentru care anume ar fi mersŭ împěratulŭ germanŭ în Rusia, suntŭ góle minciunĭ.

Boulanger despre alianţa ruso-francesă.

„Breslauer General-Anzeiger" publică o convorbire ce-a avut'o cu Boulanger unŭ corespondentŭ alŭ acestei foi. Vorbindŭ despre alianţa ruso-francesă, Boulanger a disŭ, că elŭ ca cetăţénŭ francesŭ nu póte sě vorbéscă în obiectulŭ acesta decâtŭ cu cea mai mare discreţiune, fiindcă e vorba de-o cestiune diplomatică, ce intereséză fórte multŭ pe Franţa. Boulanger însě tosuşĭ declarà, că elŭ totŭ-déuna a ţinutŭ în interesulŭ Franciei de-a se înţelege cu Rusia, nu numai pentru-că Rusia este o putere enormă, ci pentru-că aceste douě puterĭ suntŭ cu multŭ mai depărtate unele de altele, decâtŭ sě se pótă nasce între ele vre-unŭ conflictŭ. Aceste douě puterĭ ar trebui se fiă cu multŭ mai scurtŭ vědětóre decâtŭ sě nu înţelégă, că alianţa de reciprocă apěrare între ele este inevitabilă pentru interesele lorŭ vitale. Alianţa acésta nu e o cestiune de sentimente, ci o cestiune de necesitate. Intre Francia şi Germania e imposibilă o pace durabilă, dise Boulanger, până când armatele germane ţinŭ în robiă Alsaţia şi Lotaringia. Décă Germania nu va jertfi pentru pace şi linişte provinciile acestea, Francia încă nu-şĭ va jertfi speranţa şi sfânta datoriă de-a se folosi de momentulŭ bine-venitŭ, ca sé recâştige cu forţa provinciile răpite cu forţa dela corpulŭ naţiunei francese.

SCIRILE DILEI.

Adunarea generală a „Associaţiunei" transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ se întrunesce mâne, în diua de sf. Mariă, în Reghinŭ. Salutămŭ cu adevěrată bucuriă acéstă întrunire a fraţilorŭ noştri, care are unŭ scopŭ atâtŭ de měreţŭ pentru înaintarea şi cultivarea poporului nostru, şi dorimŭ din adênculŭ inimii, ca lucrarea acestei adunărĭ generale sě dea ródele binefăcětóre, ce le aştéptă adĭ cu atâta sete multŭ năpăstuitulŭ nostru poporŭ dela munca şi stăruinţele fiilorŭ lui luminaţĭ.

***

„Procesulŭ de pressă dela Cluşiu." Sub acestŭ titlu fóia umoristică unguréscă „*Borsszem Janko*" Nr. 1180 (34) dela 24 Augustŭ, care apare în Pesta, cuprinde pe faţa primă o ilustraţiune semnificativă privitóre la procesulŭ de presă alŭ „Gazetei:" Suntŭ trei crucĭ, pe cea din drépta e rěstignitŭ A. Mureşianu, ér pe cea din stânga Traianŭ H. Popŭ; pe crucea din mijlocŭ ar fi trěbuitŭ sě fiă restignitŭ Ivor Kaas, dér acesta se vede fugindŭ de dă în brâncĭ; procurorulŭ Jeszenszki, îmbrăcatŭ în uniforma paznicilorŭ romanĭ — pe când nimeritŭ ar fi fostŭ sě fiă în uniformă ungurésca, cu calpacŭ, atilă şi pintenĭ— légă cu funia piciórele lui Tr. H. Popŭ de cruce. Sub acéstă ilustraţiă se cuprinde următorulŭ textŭ: „A két izgató most már talán hivö lesz, mert ök kötve hisznek. Ök lakolnak, de az izgatók föczéhmesterének K—s l—r-nak kutyabaja sincsen". (Adecă: Cei doi agitatorĭ dóră vorŭ fi credincioşĭ acum, fiind-că legaţĭ fiindŭ credŭ. Acum îşĭ iau pedépsa, ér pe Ţehmeşterul celŭ mare nicĭ capul nu'l dóre.) Ironica biciuire o va înţelege orĭ cine ea e amară şi pentru Ivor Kaas, care ca ungurŭ póte scrie orĭ-ce fără sě i-se misce unŭ firŭ de pěrŭ din capŭ, pe când Mureşianu şi Popŭ, care a tratatŭ aceeaşĭ temă, suntŭ condamnaţĭ, pentru-că suntŭ Românĭ; dér mai amară e ironia pentru guvernŭ şi şoviniştĭ, carĭ caută a sădi credinţă în inimile Românilorŭ prin întemniţare, ér nu prin libertate.

***

Procesulŭ de pressă alŭ „Tribunei". Cetimŭ în „Tribuna" dela 13 (25) Augustŭ: „Erĭ s'a admanuatŭ d-lui Septimiu Albini actulŭ de acusaţiune alŭ procurorului supremŭ din Mureşŭ-Oşorheiu în contra d-sale ca redactorŭ responsabilŭ alŭ „Tibunei" şi în contra d-lui Ioanŭ *Macaveiu*, preotŭ în Năsěudŭ, ca autorulŭ articulilorŭ încriminaţĭ. Pertractarea finală s'a fixatŭ pe diua de *11 Septemvre n.* înaintea curţii cu juraţĭ în Cluşiu." „Kolozsvár" dela 25 Augustŭ spune, că acusa o va susţiné totŭ Iesenszky, ér preşedinte alŭ pertractărei va fi d-lŭ Peterffy Domokos.

***

P. S. Sa Episcopulŭ Nicolae Popea a plecatŭ Vinerĭ diminéţa la Budapesta, spre a lua parte la şedinţele comitetului fundaţiunii „Gojdu".

***

Postŭ de corectorŭ este de ocupatŭ la „Gazeta Transilvaniei". Dintre concurenţĭ va fi preferitŭ acela, care are mai multe studii şi care cunósce, afară de limba română, mai multe limbĭ. A se adresa la Redacţiunea „Gazetei Transilvaniei".

***

Versavia Murgu măr. Dascălŭ. La cele publicate de „Fóia Diecesană" după diarele din Budapesta, despre Versavia Murgu, d-lŭ advocatŭ din Budapesta Dr. Mauriţiu Ernyei, în calitate de curatorŭ alŭ moştenirii după rěposata, îi trimite următórea rectificare: că după Versavia Murgu nu s'a aflatŭ avere de 80,000 fl., ci avere mişcătóre abia de 100 fl. Mai este apoi o casă decădută, de vre-o câte-va mii de florinĭ şi pe carea încă se află datorii întabulate; astfelŭ fórte puţinŭ va rěmâné pentru moştenitorĭ. Moştenitorii suntŭ cunoscuţĭ înaintea judecătoriei şi la pertractarea moştenirii se vorŭ cita în tótă forma. De altcum unulŭ dintre moştenitorĭ, Ilie Murgu, care locuesce în Budapesta, a fostŭ la înmormêntarea réposatei. Nu corěspunde în fine adevěrului acea scire rěspândită prin diare, că rěposata ar fi trăitŭ în cea mai mare miseriă, pentru-că dómna Versavia Murgu a fostŭ bine arangiată şi a trăitŭ corěspundětorŭ stării sale.

***

Fiulŭ d-lui Brătianu — Jidovŭ? „Oesterreichische Wochenschrift" din Viena istorisesce, că fiulŭ fostului ministru-preşedinte Ioanŭ Brătianu, care se află în Viena, ar fi în ajunŭ d'a se face jidovŭ de dragulŭ unei Jidovóice.

Nu cumva e vr'o confusiă, póte din causa aceluiaşĭ nume, orĭ vr'o glumă próstă a diarului din vorbă?

***

Condamnaţi pe vieţă. Ucigaşii Tanczos Todor Ianos, Salati Andras şi Czaran Ede, carĭ în anulŭ trecutŭ au jefuitŭ în pădurea Semeriei poşta dela Sepsi-Sângeorgiu, după-ce au omorîtŭ pe visitiulŭ, au fostŭ condamnaţĭ la temniţă pe vieţă.

***

Focŭ. In Mediaşŭ au arsŭ trei şoprone şi unŭ grajdŭ, în Strada Petri.

***

Arsă de gazŭ. Rozina Kraus din Braşovulŭ-vechiu, voindŭ a aprinde Duminecă séra lampa, s'a aprinsŭ gazulŭ dela luminarea ce-o ţinea în mână, s'a spartŭ lampa şi a cădutŭ pe biata femee, care tocmai era însărcinată, lăpădândŭ copilulŭ la momentŭ. Acum îndură sěrmana cele mai grozave durerĭ, căcĭ este cu totulŭ arsă şi umflată.

***

Călcatŭ de trenŭ şi ucisŭ a fostŭ lângă Losoncz practicantulŭ de drumŭ de ferŭ Alex. Komaromy.

***

Sinucidere. In Mediaşŭ s'a sinucisŭ o tîněră fată de 17 anĭ, Iosefina Schuster, bêndŭ vitriolŭ, din causă că fù învinuită de stăpână-sa, c'a luatŭ 3 rose din grădină. Fata de supěrare pentru acéstă învinuire se sinucise. A doua di s'a doveditŭ nevinovăţia fetii, căcĭ alta luase rosele, fără sě se gândéscă însě la astfelŭ de triste urmărĭ.

***

Furturĭ. Pe la finele lunei Iulie şi pe la începutulŭ lui Augustŭ s'au sěvârşitŭ în seminarulŭ evang. din Sibiiu mai multe furturĭ de preţióse, banĭ şi vestminte în preţŭ de vr'o 200 fl. Hoţii — trei tinerĭ de „marĭ speranţe", între 17 şi 19 anĭ — fură descoperiţĭ şi daţĭ judecăţii. — Intr'unŭ birtŭ din Şeica-mare 'i s'au furatŭ unui călětorŭ, la 22 Augustŭ, vr'o 17 fl. Acesta constatà, că celŭ bănuitŭ d'alŭ fi pungăşitŭ, şi-a scosŭ biletŭ de drumŭ către Sibiiu şi făcù arătare a doua di la poliţia de acolo. Hoţulŭ fù aflatŭ şi datŭ judecăţii.

***

Dispărutŭ. Cetimŭ în „România": Unŭ těněrŭ de v'o 24—26 anĭ, după unii fiu de ambasadorŭ, după alţii ataşatŭ, séu secretarŭ de ambasadă la Constantinopolŭ, venise de câte-va dile la Sinaia, ca óspe alŭ d-lui Curtopassi, ministrulŭ Italiei. In diua de 9 Augustŭ a plecatŭ diminéţa pe cursulŭ Peleşului spre munte, spuindŭ, că se va întórce după 11 óre la dejunŭ. Inzadarŭ a fostŭ însě aşteptatŭ până séra. Nu se scie décă s'a rătăcitŭ prin pădure, décă a cădutŭ în vr'unŭ precipiţiu séu décă s'a întêmplatŭ alt-ceva. In căutare s'au trimisŭ vr'o 20 soldaţĭ din vênătorĭ, pădurarĭ şi sătenĭ, carĭ cunoscŭ cotiturile. Până Vinerĭ la 12 óre nu i-se deduse de urmă. Nisce mocanĭ au spusŭ, că diminéţa věduseră pe cine-va pe muntele Furnica.

Cehii în contra dualismului.

„*Narodni Listy*", organulŭ Cehilorŭ tinerĭ, ia posiţiă hotărîtă în contra dualismului, accentuândŭ, că *Germanii şi Maghiarii şĭ-au însuşitŭ cu nedreptulŭ dominaţiunea în amêndouě jumětăţile imperiului. Urmările dualismului au mărită oposiţiunea în contra lui*; nu e de miratŭ decĭ, că Germanii şi Maghiarii îşĭ punŭ adĭ tóte puterile sě respingă drépta resistenţă a popórelorŭ slave, se sprijinescŭ reciprocŭ unii pe alţii, fiind-că presimtŭ, că *şirulŭ luptelorŭ, ce s'au începutŭ cu pactulŭ germano-cehŭ, va fi decidětorŭ pentru sórtea acestei egemonii.* De aceea ei procedŭ după unŭ planŭ comunŭ, şi resultă de sine, că popórele ameninţate ale ambelorŭ jumětăţĭ ale imperiului trebue sě facă acelaşŭ lucru, cu tóte graniţele artificiale ce s'au ridicatŭ între ele, şi decĭ sě se unéscă pentru o luptă legală comună. *Aceste popóre ameninţate se află după numěrŭ în maioritate, ele plătescŭ partea cea mai mare din dărĭ, din fiilorŭ constă maioritatea trupelorŭ imperiului. Lorŭ trebue sě li-se dea decĭ drepturĭ egale. Susŭ decĭ la lucrare comună, voi popóre ameninţate!*

Episcopulŭ Strossmayer „agitatorŭ".

Ce sě-i facĭ, décă „agitatorii" rěsarŭ ca ciupercile din creerii îmbătaţĭ de şovinismŭ? Nu-i di, lăsată de Dumnedeu, în care pressa jidano-maghiară-arménă sě nu iscodéscă câte-unŭ „agitatorŭ", ba în Ardélŭ, ba în Ţéra ungurésca, ba între croaţĭ, ba între Slovacĭ, pentru-ca bătêndu-şĭ jocŭ de publiculŭ lorŭ cetitorŭ, sě aibă cu ce sě'şĭ umplé sarbedele şi secile colóne.

„Agitatorulŭ", cu care se îndeletnicesce acum kosuthistulŭ „Egyetértés" în n.-rii sěi dela 20 Augustŭ c. n. este episcopulŭ Strossmayer, despre care scrie:

Episcopulŭ Strossmayer nu se linişţesce şi'şĭ continuă agitaţiunea în interesulŭ cunoscutelorŭ sale scopurĭ. După o fóiă din Viena, episcopulŭ dela Djakovar în timpulŭ câtŭ a petrecutŭ peste veră în Rohitson s'a încunjuratŭ pe sine cu bărbaţĭ politicĭ cehĭ, croaţĭ şi slovacĭ, carĭ au ţinutŭ consfătuirĭ adêncĭ cu episcopulŭ şi au hotărîtŭ sě concheme unŭ congresŭ slavŭ, alŭ cărui programŭ sěrbătorescŭ va fi „solidaritatea slavă". Au mai hotărîtŭ şi aceea, ca atâtŭ deputaţii din dieta austriacă, câtŭ şi cei din dieta ungurésca, carĭ representă naţionalităţile slave, trebue sě apere din rěsputerĭ interesele slave în modŭ influinţătorŭ asupra masselorŭ, ca şi asupra guvernelorŭ. Invitarea la congresŭ se va face în formă de circulară şi se va adresa către tóte seminţiile slave, aşadéră şi către Polonĭ.

Amintita fóiă vienesă, dice „Egyetértés", din care luămŭ acéstă scire, spune că acestŭ congresŭ nu va fi altceva decâtŭ instituirea unei filiale a societăţii slave de binefacere din Petersburg; fóia vienesă mai adauge, că luptátorii slavismului şi-au alesŭ locŭ rěu pentru congresŭ, deórece Djacovarulŭ stă pe teritoriulŭ corónei ungare, ér cei din Ungaria nu se pricepŭ la glume în cause serióse, chiar nicĭ atuncĭ, când acéstă glumă este botezată „solidaritate slavă".

Din parte-ne, continuă fóia koşuthistă, ţinemŭ de lucru mai pe susŭ de orĭ şi ce îndoială, că episcopulŭ dela Djacovar, alŭ cărui trecutŭ îlŭ cunósce fiă-cine, pornesce acestă nouă acţiune la şoptirile şi de dragulŭ ideilorŭ rusescĭ. Unŭ omŭ ca Strossmayer nu se îngrozesce de spulberatulŭ sěu scopŭ chiar nicĭ atuncĭ, când acésta i-se socotesce de „trădare publică de patriă". Nu i-a băgatŭ mintea 'n capŭ îndrumarea la ordine primită din loculŭ celŭ mai înaltŭ, căcĭ elŭ îşĭ continuă lucrarea lui cu sistemulŭ nebuniei. Dér precum se vede, şi nebunia are imitatorĭ, carĭ rěspândescŭ mai departe miasmele contrare statului şi constituţiunei. Décă scirea diarului vienesŭ este adevěrată, atuncĭ datoria inevitabilă a guvernului ungurescŭ este sě pună capětŭ lăţirei acestui felŭ de epidemiă slavă. Facă-se odată mai energicŭ guvernulŭ ungurescŭ; înaugureze o atitudine mai hotărîtă decâtŭ aceea ce-a urmat'o guvernulŭ lui Tisza, care, precum se scie, a culminatŭ numai în frase sunătóre.

Nenorociţii şoviniştĭ îşĭ vědŭ fugindu-le pămêntulŭ de sub picióre, suntŭ desperaţĭ!

Cale ferată strategică către Bosnia.

„Pester Corresp." află din isvorŭ demnŭ de încredere, că ministerulŭ de rěsboiu din Viena se ocupă cu lucrările pregătitóre pentru trasarea unei nouě linii de cale ferată, care atingêndŭ Agramulŭ şi întindêndu-se până la graniţa provinciilorŭ ocupate, ar forma tot-odată calea ferată paralelă a liniei deja esistente.

„E vorba aci, dice „P. Corr." — probabilŭ de construirea unei căi ferate strategice, a cărei importanţă, de când s'au ivitŭ diferite semne nefavorabile în ţěrile vecine, a deşteptatŭ fără deosebire atentaţiunea cercurilorŭ nóstre militare.

„Pentru casulŭ unei complicaţiunĭ europene, amŭ veni, probabilŭ, în situaţiune, ca sě ne susţinemŭ cu puterea armelorŭ posiţiunea nóstră în Bosnia şi Erţegovina, deórece cu tóte silinţele guvernului d'a crea acolo câtŭ se póte raporturĭ regulate, nu ne putemŭ feri des-

tulŭ de machinaţiunile unei partide óre-care, fiindcă scopurile ei se opunŭ aprigŭ unei consolidărĭ a situaţiunei în ţĕrile balcanice.

„Deórece durata unei păcĭ, pe care stabilit'o înţelegerile mai multorŭ popóre, după unŭ timpŭ órecare e pusă totŭ-déuna în întrebare, nu putemŭ din destulŭ lăuda orĭ-ce mĕsură de precauţiune în astă privinţă.

„Linia căii ferate Agramŭ-Sunja-Kostajniça ajunge adĭ deplinŭ, nu-i vorbă, pentru comunicaţia comercială, dér spre a asigura linia de etape a unei armate de 150,000 ómenĭ pentru casulŭ de rĕsboiu, unde tóte provisiile trebuescŭ procurate din interiorulŭ Ungariei şi Croaţiei, ar fi mai multŭ decâtŭ cutezatŭ lucru, a pune 'n jocŭ operaţiunile acestei armate prin insuficienţa mijlócelorŭ de legătură (joncţiune).

„Mişcările panslaviste se ţinŭ adĭ îngenunchiate prin puterea impunĕtóre a celorŭ trei marĭ puterĭ aliate, care suntŭ destulŭ de tarĭ în sine şi pentru sine, spre a înăbuşi orĭ-ce resistenţă positivă, dér sĕ nu uitămŭ cu tóte astea, că acea alianţă e a se mulţămì numai puterei de a făptui a unorŭ ómenĭ muritorĭ. *Cine scie, decă opera va dura şi după mórtea urzitorilorŭ ei?...*

Unŭ Mozart românŭ.

In cercurile musicale din Viena, spune „Rum. Lloyd", se vorbesce acum multŭ despre băiatulŭ de 9 anĭ *George Enescu*, uniculŭ fiu alŭ arendaşului Costache Enescu din Cracalia lângă Dorohoiu, şi e probabilŭ, că în curêndŭ, ba chiar fórte curêndŭ îlŭ vomŭ vedé ca artistŭ de primulŭ gradŭ pe tĕrêmulŭ musicei. Istoria acestui micŭ, dér minunatŭ copilŭ, e următórea:

Incă în vêrstă de 6 anĭ scîrţiia eroulŭ nostru pe mica sa lăută, ce o găsì în casa părintéscă, şi era în stare sĕ cânte perfectŭ cântecele Ţiganilorŭ lăutarĭ, după o singură audire. Părinţii fură făcuţĭ atenţĭ asupra talentului copilului lorŭ şi angagiară pe unŭ tînĕrŭ technicŭ din Dorohoiu, care era măestru în violină, sĕ dea copilului instrucţiă de douĕ-orĭ pe sĕptĕmână. Copilulŭ credù la începutŭ, că instructorulŭ sĕu e érăşĭ unŭ Ţiganŭ şi se mirà multŭ, când îlŭ vĕdù că 'i scrie o scală de note. Dér după optŭ dile copilulŭ, spre umirea tuturorŭ, nu numai scia ceti notele, dér scria deja şi acordurĭ, pe care chiar instructorulŭ le pricepea greu. Mai nainte d'a trece trei lunĭ, şcolarulŭ cânta multŭ mai bine decâtŭ instructorulŭ sĕu, aşa că acesta împărtăşi lucrulŭ tatălui copilului şi se'nţelege, că nicĭ instrucţiă nu i-a mai datŭ. Părinţii se duseră cu George la Iaşĭ, ca sĕ consulte în astă privinţă pe profesorulŭ Caudella. Acesta se minunà de puterniculŭ talentŭ alŭ copilului şi sfătui pe părinţĭ sĕ trimétă pe fiiulŭ lorŭ la conservatorulŭ din Viena, pentru a se cultiva mai departe în musică, ceea ce şi făcură. George, care e acum de 9 anĭ şi a cărui cultivare musicală a luat'o asupră-şĭ profesorulŭ Bachrich dela conservatorulŭ din Viena, e favoritulŭ întregului conservatorŭ vienezŭ, unde e numitŭ miculŭ Mozart, căcĭ elŭ nu numai stăpânesce vióra în modulŭ celŭ mai admirabilŭ, dér a datŭ probă de forţa sa şi în acompaniare, în care a dus'o deja departe. Băiatulŭ petrece acum în timpulŭ feriilorŭ la părinţii sĕi în Cracalia şi se dice, că profesorulŭ Helmesberger va lua asupră-şĭ cultivarea musicală mai departe a băiatului, pentru care se'ntrecŭ toţĭ profesorii conservatorului.

Corespondenţa „Gaz." Trans."

De pe malulŭ Tĕrnavei micĭ, Augustŭ 1890.

Stim. D-le Redactorŭ! In preţuitulŭ D-vóstrĕ diarŭ am cetitŭ despre mai multe conferinţe preoţescĭ şi învĕţătorescĭ, ţinute în diferite regiunĭ şi tracte protopopescĭ, şi-'mĭ crescea inima de bucuriă vĕdêndŭ frumósele progrese realisate de acelea. Numai de prin părţile nóstre nu s'a pututŭ relata ceva îmbucurătorŭ în astă privinţă, dér acum — mulţămită prea bunului nostru Archiepiscopŭ şi Metropolitŭ, şi Prea veneratului ordinariatŭ metropolitanŭ din Blaşiu, — cu denumirea de administratore protopopescŭ în tractulŭ nostru, alŭ Ibaşfalăului, a M. O. D-nŭ *Nicolau Galea*, avemŭ firma speranţă, că şi la noi afacerile bisericescĭ şi şcolastice vorŭ lua altŭ cursŭ.

Numai decâtŭ după denumirea sa de administratore protopopescŭ, M. O. D. N. Galea a şi conchiămatŭ unŭ sinodŭ estraordinarŭ pe 18 Augustŭ st. n. în comuna Hundorfŭ, unde s'a celebratŭ s. liturgiă cu asistenţa tuturorŭ preoţilorŭ, ér după aceea la o jumĕtate de óră, adunându-ne toţĭ preoţii cu curatorii în biserică, după învocarea Spiritului sântŭ, M. O. D-nŭ adm. protopopescŭ Nicolau Galea prin o cuvêntare fórte bine motivată şi însufleţitóre deschise sinodulŭ.

Mai întâiu s'a purcesŭ la alegerea unui notarŭ ad hoc, după aceea s'au alesŭ asesorii forului matrimonialŭ de prima instanţă, precum şi senatulŭ eparchialŭ confesionalŭ, care s'a alesŭ din douĕ părţĭ mirenĭ şi a treia preoţĭ. Urmà apoi o consultaţiune asupra administrărei averilorŭ bisericescĭ şi scolastice, că în ce modŭ şi pe ce cale sĕ se purcédă cu scóterea intereselorŭ şi a capitalului, unde este în periculŭ. Multŭ s'a discutatŭ despre şcóle, şi cu deosebire despre sistemisarea salarielorŭ învĕţătorilorŭ, ca sĕ ne putemŭ căpĕta învĕţătorĭ apţĭ şi cualificaţĭ, fiindŭ şi aşa ameninţaţĭ din partea oblăduirei unguresci cu închiderea şcólelorŭ. Atâtŭ preoţimea, câtŭ şi curatorii au promisŭ, că îndată ce se vorŭ re'ntórce acasă, vorŭ convoca senatele parochiale şi vorŭ face totŭ posibilulŭ pentru sistemisarea salarielorŭ învĕţătorescĭ.

In fine mulţămindŭ onoraţilorŭ fraţĭ preoţĭ, precum şi curatorilorŭ pentru interesulŭ arătatŭ, M. O. D-nŭ administratorŭ protopopescŭ pe toţĭ ne-a întrunitŭ la ospitala sa mésă, la care nu au lipsitŭ nicĭ toastele; anume a toastatŭ O. D-nŭ Teodorŭ Danŭ pentru Escelenţa Sa D-lŭ Archiepiscopŭ şi Metropolitŭ Dr. Ioanŭ Vancea, mai mulţĭ preoţĭ pentru nou denumitulŭ administratorŭ prot. Nicolau Galea, pentru a căruia denumire nu avemŭ cuvinte destule de a mulţămi superiorilorŭ noştri eclesiasticĭ, fiindŭ denumirea d-sale spre bucuria nóstră şi a întregului poporŭ din tractulŭ Ibaşfalăului. După ce se mai rostiră şi alte toaste, în fine ne-amŭ depărtatŭ pe la comunele nóstre, ducêndŭ unŭ suvenirŭ fórte plăcutŭ. n. m. t.

La adresa arangiatorilorŭ

de petrecerĭ românescĭ.

La observaţiile, de altfelŭ cu totulŭ întemeiate şi la loculŭ lorŭ, ce le-a făcutŭ preotulŭ Salvanŭ din Ciaba în Nr. 166 şi corespondentulŭ „Sora" în Nr. 154 alŭ fóiei nóstre, cu privire la petrecerea ce s'a datŭ în 13 Iulie n. c. în V.-St.-Ioana, — primimŭ douĕ întêmpinărĭ din partea a doi bărbaţĭ onorabilĭ, cu ale cărora principii însĕ în casulŭ de faţă nu ne putemŭ unì chiar de locŭ.

Intr'una din aceste întêmpinărĭ se dice, că scopulŭ petrecerei a fostŭ a „întrunì spiritele de diferite principii" şi a-le face pe acestea sĕ se convingă despre „simpatia, lealitatea şi frăţésca iubire, ce caracteriséză pe Românŭ." Acesta fiindŭ scopulŭ, corespondentulŭ nu se miră, décă şi *„csárdás"*-ulŭ s'a jucatŭ cevaşĭ mai multŭ de cum era prevĕdutŭ în programă, fiindŭ-că acésta s'a făcutŭ „pentru a mulţămì pe óspeţii străinĭ."

Intr'a doua întêmpinare ni-se spune, că scopulŭ principalŭ alŭ petrecerei din Sântióna a fostŭ, ca sĕ adune banĭ pentru biserică şi şcólă, şi fiind-că şi străinii au contribuitŭ şi au luatŭ parte la petrecere, au trebuitŭ sĕ ţină contŭ şi de gustulŭ lorŭ, dér cu tóte astea — dice cu mulţămire naivulŭ corespondentŭ — „petrecerea şĭ-a avutŭ caracterulŭ sĕu *cu preferinţă* naţionalŭ românescŭ."

Nu voimŭ sĕ tragemŭ la îndoiélă bunulŭ simţŭ alŭ întêmpinătorilorŭ, dér principiile profesate de dênşii în casulŭ de faţă suntŭ de totŭ ciudate şi nelogice. Cine a mai auditŭ, ca ei, cei purure a schingiuţĭ, asupriţĭ şi batjocoriţĭ, sĕ umble a da dovedĭ contrarilorŭ lorŭ de „simpatiă" şi de „frăţéscă iubire"? Nicĭ-odată nu vomŭ ierta tinerimei nóstre, ca din asemenea consideraţiunĭ înjositóre, fiă financiare, fiă politice, sĕ se dimită a corci caracterulŭ unei petrecerĭ românescĭ şi a păta ambiţia naţională, pe care trebue s'o aibă în primulŭ locŭ. Unde s'a pomenitŭ vr'o petrecere unguréscă, la care sĕ se jóce jocurĭ naţionale românescĭ şi la care sĕ se védă nu stindarde, dér nicĭ măcarŭ colorĭ, orĭ vre-o inscripţiă românéscă?

Pănă când nu ne vomŭ desbăra de asemenea fatale curtenirĭ şi politică josnică, pănă atuncĭ emanciparea este imposibilă.

Nicĭ-odată n'amŭ fostŭ contrarĭ ai întrunirilorŭ sociale, fiă de orĭ-ce natură, dér cu tóte acestea, dicemŭ arangierilorŭ de petrecerĭ românescĭ, că decâtŭ sĕ mai dea petrecerĭ de feliulŭ celei din Sântióna, mai bine sĕ se culce şi sĕ dórmă şi sĕ nu mai jóce în vecĭ, căcĭ asemenea *„jocurĭ din politică"* ducŭ la demoralisarea naţională a tinerimei şi au urmărĭ ruşinóse şi desastróse pentru noi.

Nu de multŭ amŭ înregistratŭ asemenea apariţiunĭ dureróse şi cu privire la petrecerea din *Cenade*, ba ce e mai multŭ şi mai surprindĕtorŭ pentru noi, o plângere de asemenea natură ni-se trimite „de sub Meseşŭ" şi la adresa tinerilorŭ arangiatorĭ ai balului, ce s'a datŭ la 4 Augustŭ n. c. în *Supurulŭ de susŭ*, ér o altă plângere în privinţa acéstă primimŭ cu privire la petrecerea ce s'a datŭ în 27 Iulie n. în *D. St. Mărtinŭ*.

Ar fi multe de disŭ, dér deocamdată ne mărginimŭ a declara, că cele dise la adresa arangierilorŭ petrecerei din Sântióna, le referimŭ şi la adresa arangierilorŭ petrecerilorŭ din urmă, esprimându-ne totodată dorinţa nóstră ferbinte, de-a nu mai fi necesitaţĭ nicĭ-odată ca sĕ înregistrămŭ apariţiunĭ de asemenea natură.

Convocare.

Adunarea generală a despărţământului V alŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ se va ţinè Lunĭ în 8 Septemvre st. n. 1890 cu începutŭ la 3 óre d. a. în localulŭ asociaţiunei „Haţegana" în Haţegŭ.

Dreptŭ aceea Onor. membri, inteleginţa şi poporulŭ românŭ, suntŭ rugaţĭ a se înfăţişa în numĕrŭ câtŭ de mare.

Haţegŭ, 16 Augustŭ 1890.

Ioanŭ Raţiŭ, directorŭ alŭ despărţ. V.
N. Trimbiţoniu, secretarŭ

Inscrierea la şcólele din Blaşiu.

Direcţiunea gimnasiului românescŭ gr. cat. din Blaşiu ne rógă sĕ publicămŭ următórea:

Insciinţare. Anulŭ şcolasticŭ 1890/91 se va începe în 1 Septemvre st. n. atâtŭ la gimnasiu, câtŭ şi la preparandiă, norme şi şcóla de fete.

Inscrierile la gimnasiu — în înţelesulŭ noului Regulamentŭ pentru şcólele medii, edatŭ de în. ministerŭ ung. reg. de culte şi instrucţiune publică sub Nr. 23,583—1890 — se vorŭ face în 1, 2 şi 3 Septemvre. Esamenele de suscepere, corectorie şi supletorie se vorŭ ţinè în 28, 29, 30 şi 31 Augustŭ.

Condiţiunile de primire suntŭ:

1. Fiă-care şcolarŭ, care vine pentru prima óră la gimnasiulŭ nostru, are sĕ se înfăţişeze cu părintele orĭ tutorulŭ sĕu, sĕ producă carte de botezŭ şi testimoniu de pe clasa frecuentată în anulŭ şcolasticŭ trecutŭ şi atestatŭ medicalŭ despre vaccinare, respective, décă a trecutŭ de 12 anĭ, sĕ producă testimoniu de revaccinare. Aceştia în casŭ de lipsă sĕ vorŭ supune unui esamenŭ supletoriu.

2. In clasa I se vorŭ primi numai şcolarĭ de 9—12 anĭ, absoluţĭ de cl. IV-a elementară, carĭ se vorŭ supune unui esamenŭ de primire.

3. In sensulŭ §-lui 7 din Regulamentulŭ citatŭ, *şcolarii, carĭ vinŭ în clasa a V-a, au sĕ se presenteze cu părinţii, respective tutorii lorŭ, carĭ trebue sĕ declare, că* **voiescŭ ca fiiĭ lorŭ sĕ studieze limba grécă, séu dóră alte obiecte de învĕţămêntŭ statorite prin lege.**

4. Aceia, carĭ au frecuentatŭ în anulŭ şcolasticŭ trecutŭ la gimnasiulŭ nostru, vorŭ avé sĕ arete cu ocasiunea înscrierei la cine şĭ-au condusŭ cortelulŭ.

5. Cei ce n'au umblatŭ la şcólă în anulŭ trecutŭ, au sĕ-şĭ documenteze causa rĕmânerei dela studiu, şi se vorŭ supune la totŭ casulŭ unui esamenŭ supletoriu. Dela resultatulŭ acestuia va depinde susceperea.

Se atrage atenţiunea părinţilorŭ la împrejurarea, că pe viitorŭ *se vorŭ primi în clasele inferióre numai câte 60* întru una clasa, ér *în clasele superióre câte 50*; de aceea doritorii de a-şĭ înscrie pruncii la acestŭ gimnasiu sĕ se grăbéscă şi sĕ observe strînsŭ terminii arătaţĭ.

Totŭ deodată se aduce la cunoscinţa părinţilorŭ ordinaţiunea Inaltului Ministeriu de culte şi instrucţiune publică, în urma căreia directorii gimnasialĭ *nu mai potŭ primi ca scolarĭ ordinarĭ pe aceia, carĭ din vre-o causă au întârdiatŭ cu 8 dile după începerea cursului.*

Tacsele de a se solvi cu ocasiunea înscrierilorŭ suntŭ aceste: 2 fl. taxa fundamentală pentru cei ce au mai frecuentatŭ la acestŭ gimnasiu, ér pentru cei ce vinŭ prima óră la gimnasiulŭ nostru 4 fl. Dela asta nu se dispenséză nicĭ unŭ studentŭ; pe lângă acésta cei din clasele I — IV au sĕ solvéscă câte 6 fl., ér cei din clasele V—VIII câte 10 fl. Dela solvirea acestei taxe dispenséză P. V. Consistoriu metropolitanŭ pe studenţii eminenţĭ şi bunĭ, pe basa testimoniului şcolasticŭ şi atestatului de paupertate.

Condiţiunile pentru preparandiă suntŭ: 1. Fiă-care tênĕrŭ e datorŭ a produce testimoniu despre *absolvirea clasei a IV-a gimnasiale* şi estrasŭ matricularŭ de botezŭ. 2. Trebue sĕ fiă împlinitŭ anulŭ alŭ 15 lea alŭ etăţei — şi 3. sĕ solvéscă 4 fl. 80 cr. val. austr., şi anume 4 fl. val. austr. ca taxă de înscriere, 30 cr. pentru programă şi 50 cr. pentru bibliotecă.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS."

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Tokaj, 26 Augustŭ. Mai întregŭ oraşulŭ a arsŭ. Bisericele şi edificiile publice încă au fostŭ prefăcute în cenuşă. Numai douĕ-spre-dece case au fostŭ cruţate de focŭ.

Rectificare. In raportulŭ din Sĕlagiu, publicatŭ în nrii 173 şi 174 ai fóiei nóstre, în partea privitóre la concertulŭ, ce s'a datŭ la 4 Augustŭ n. c. în Supurulŭ de susŭ, s'a disŭ din eróre, că d-ra Laura Lemeni a peroratŭ poesia „Cătră poporulŭ românŭ". Autorulŭ acelui raportŭ ne rógă a rectifica acésta în sensulŭ, că numita poesiă a fostŭ perorată nu din partea d-rei de mai susŭ, ci din partea d-rei *Elena Mica*, fiica adoptivă a d-lui notarŭ V. Mica şi elevă a şcólei „Associaţiunei" din Sibiiu.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 25 Augustŭ st. n. 1890.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.94	Vând.	8.97
Argintŭ românescŭ	„	8.87	„	8.92
Napoleon-d'orĭ	„	8.94	„	8.98
Lire turcescĭ	„	10.25	„	10.30
Imperialĭ	„	9.23	„	9.28
Galbinĭ	„	5.30	„	5.35
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	135.—	„	136.—
Mărcĭ germane	„	—.—	„	—.—
Discontulŭ 6—8% pe anŭ.				

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Augustŭ st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	100.95
Renta de hârtiă 5%	99.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	113.70
dto argintŭ	97.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	111.—
Bonurĭ rurale ungare	89 30
Bonurĭ croato-slavone	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	136.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	127.—
Renta de hârtiă austriacă	88.10
Renta de argintŭ austriacă	89.75
Renta de aurŭ austriacă	107 95
Losurĭ din 1860	138.75
Acţiunile băncei austro-ungare	969.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	352.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	306.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5 37
Napoleon-d'orĭ	9.01
Mărcĭ 100 împ. germane	55 57½
Londra 10 Livres sterlinge	113 85

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne: 10 óre 32 minute séra.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 43 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 4 óre diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 30 minute diminéţa.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 33 minute după amédĭ.
Trenŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 12 óre 23 min. după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 20 minute diminéţa.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 23 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 10 óre 31 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 13 minute după amédĭ.
Trenulŭ de persóne: 10 óre 17 minute séra.
Trenulŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 4 óre 20 min. după amédĭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ acceleratŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timişŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11.35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ acceleratŭ.	Tren de persóne
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişŭ	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.59
Copşa mică	6.46	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blaşiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiuşŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirişŭ	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	Trenŭ omnibus 2.20	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6 52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	Trenŭ omnibus 6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5.50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	T. de p.	Tr. om
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12.29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Miraşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşenĭ	12.—	4.02	8.15

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn
Petroşenĭ	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Simeria (Piski)-Uniedóra

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Uniedóra-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

	T. omn.
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4.50
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişora	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóra	10.52	5.28

Nota: Numerii încuadraţi cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.